

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

ABD merkezli TransAtlantic Petroleum şirketi 2005 yılından bu yana Türkiye'de faaliyet yürütmekte, 2009'dan itibaren farklı şirket satın almalarıyla ruhsat sahalarını genişletmiş ve bugün 15 bin 240 hektarlık bir ruhsat alanını Diyarbakır'da elinde bulundurmaktadır. Söz konusu alanın tamamı tarım ve sulama alanı niteliğindedir. Bu alan içerisinde Ambar Deresi ve Silvan Barajı sulama kanalı da yer almaktadır.

Şirket, Sur ve Bismil ilçelerinde 9 petrol arama, çıkarma ve depolama projesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan parça parça ÇED "gerekli değildir/olumlu" kararları almıştır. Bu başvurular tekil olarak değerlendirilmekte, 15 bin hektarlık bütün alan üzerindeki kümülatif etkiler göz ardı edilmektedir. Bu durum tarım arazilerinin, su kaynaklarının ve köylülerin yaşam alanlarının telafisi imkânsız biçimde tahrip edilmesine yol açmaktadır.

Bölgedeki incelemelerde şirketin, petrol çıkarımı sırasında ortaya çıkan zehirli ve radyoaktif atıkları yeniden enjeksiyon sistemleri olmaksızın fosseptik çukurlarına bıraktığı ve bu atıkların yeraltı sularına karışma riski bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca acele kamulaştırma uygulamalarıyla köylülerin toprakları ellerinden alınmakta, halk mülksüzleştirilmekte ve yaşam hakkı hiçe sayılmaktadır. Yüzyıllardır tarım ve hayvancılıkla geçinen halkın toprağı elinden alındığında yalnızca ekonomik geçim kaynakları değil, aynı zamanda kültürel varlığı, köy yaşamı ve nesiller boyunca süren aidiyeti de ortadan kaldırılmaktadır. Enerji Bakanlığı'nın, TransAtlantic Petroleum'un Türkiye'deki varlığını ve TPAO ile ortaklıklarını açıklamış olması da göz önünde bulundurulduğunda; yaşanan sürecin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve insani sonuçlar doğurduğu açıktır. Halkın yaşam hakkını, tarım ve gıda güvenliğini, toprak ve su kaynaklarını doğrudan tehdit eden bu projelerin kamu yararıyla bağdaşmadığı açıktır.

Bu bağlamda;

1. Diyarbakır'da TransAtlantic Petroleum'a ait toplam kaç ruhsat bulunmaktadır? Bu ruhsatların hektar bazındaki büyüklükleri nedir?

2. Şirketin Sur ve Bismil ilçelerinde başvurduğu ve onay aldığı toplam kaç ÇED dosyası vardır? Bunların kapsamı ve içerikleri nelerdir?
3. 15 bin 240 hektarlık ruhsat alanının tamamı için kümülatif bir ÇED değerlendirmesi yapılması gündemde midir?
4. Proje alanlarının tarım ve sulama arazisi niteliği dikkate alınarak, bu faaliyetlerin bölgedeki tarımsal üretime ve sulama kaynaklarına olası zararları konusunda Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
5. Petrol çıkarımı sırasında ortaya çıkan zehirli ve radyoaktif sıvıların bertarafı nasıl yapılmaktadır? Bakanlığınızın bu bertaraf sürecine ilişkin denetimleri nelerdir?
6. Ambar Deresi ve Silvan Barajı sulama kanalına yalnızca yüzlerce metre mesafede yürütülen faaliyetlerin içme suyu kaynaklarını zehirleme riskine karşı hangi önlemler alınmıştır?
7. Acele kamulaştırma ile köylülerin arazilerinin gasp edilmesi karşısında Bakanlığınızın köylülerin mülkiyet hakkını koruyucu herhangi bir politikası var mıdır?
8. TransAtlantic Petroleum'un TPAO ile ortaklığı kapsamında Diyarbakır'da yürütülen projelerden elde edilecek gelir paylaşımı nasıl düzenlenmektedir? Bu ortaklık modelinin ulusal çıkarlar açısından yarattığı riskler değerlendirilmiş midir?
9. Şirketin bugüne kadar Diyarbakır'daki projeleri kapsamında doğa tahribatı, su ve toprak kirliliği ya da halk sağlığına zarar iddialarıyla açılan soruşturma ya da dava var mıdır? Varsa sonuçları nedir?
10. Bakanlığınız, Diyarbakır'da ekolojik yıkıma ve halkın mülksüzleştirilmesine yol açan bu projeleri durdurmayı düşünüyor mu?